

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวสรุปถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2533 จำนวน 1,329 คน จำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังนี้

1. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี
จำนวน 326 คน
2. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกำแพงบางระจัน
จำนวน 169 คน
3. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง
จำนวน 89 คน
4. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน
จำนวน 228 คน

5. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมบุรี
จำนวน 165 คน

6. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรี
จำนวน 362 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในส่วนที่ถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และในส่วนที่ต้องการศึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครู มีลักษณะเป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ตามแบบของ Kuder - Richardson - 20 (KR-20)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการ การการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลและขอความอนุเคราะห์ให้มี หนังสือให้มีหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ และรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสำรวจไปยังครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี จำนวนทั้งสิ้น 1,329 ฉบับ ได้รับแบบสำรวจฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 1,217 แบบ คิดเป็นร้อยละ 91.57 ของจำนวนแบบสำรวจที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพทั่วไปของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตีค่าเป็นระดับความรู้ความเข้าใจ 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี ปรากฏว่า ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนอยู่ในช่วง 11 - 15 ปี ครูส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) เป็นส่วนใหญ่

2. ความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอน

เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ปรากฏว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอนและการใช้สื่อการสอนในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะและกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับมาก ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก และความรู้ความ

เข้าใจด้านการสอนคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะ และการสอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับมาก ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทยและการสอนคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะ และการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) อยู่ในระดับมาก ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทย และการสอนคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับน้อย ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะ และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับมาก ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอน การใช้สื่อการสอนและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับน้อย ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะ และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับมาก ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจด้านการสอน

เมื่อพิจารณารวมปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่า น่าสนใจ และสมควรนำมาอภิปรายและ
เสนอแนะดังต่อไปนี้

สภาพความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนัก งานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี

1. ความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั่วไป

1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมี
ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการสอน ดังที่ สจัด อุทรานันท์
กล่าวไว้ว่า การเตรียมการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
ประสิทธิภาพ (สจัด อุทรานันท์, 2532) โดยอาจมีผลมาจากการนิเทศการศึกษาของสำนัก
งานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งพบว่าความรู้และทักษะด้านการเตรียมการสอน
ของครูเป็นปัญหาหนึ่งในการนำหลักสูตรไปใช้ จึงได้จัด "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
บริหารและการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา" โดยใช้สื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องดังกล่าว
ให้เกิดความรู้และทักษะมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)
ในส่วนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเห็นความสำคัญของการเตรียมการสอนเป็น
อย่างยิ่ง ได้จัดการนิเทศการศึกษา โดยเน้นในเรื่องการเตรียมความพร้อมของครูและโรงเรียน
และส่งเสริมให้มีการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยของ สิริปราณี วาสุเทพรังสรรค์
พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีทั้งหมดมีการปฏิบัติ
ในการสนับสนุนให้ครูเตรียมการสอน โดยจัดทำบันทึกการสอนและแผนการสอนย่อย
(สิริปราณี วาสุเทพรังสรรค์, 2532) จึงอาจกล่าวได้ว่าการนิเทศการศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมา
มีผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับมาก

1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมชั้นและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านการสอนพบว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอค่ายบางระจัน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมบุรีมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรีมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในระดับที่สมควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากความมุ่งหมายหรือปรัชญาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งมุ่งเน้นที่ตัวเด็ก ไม่ได้เน้นที่ตัวครู ซึ่งครูจะต้องพยายามจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (กรมวิชาการ, 2521) ปรัชญาของหลักสูตรนั้นนับว่าดี แต่การที่จะให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามปรัชญาดังกล่าว ครูต้องพยายามทำความเข้าใจหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างดียิ่ง จากผลการวิจัยสังเคราะห์ของกรมวิชาการพบว่าการสอนของครูยังเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ และยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2532) และจากผลการสัมมนาเรื่องหลักสูตรประถมศึกษาของกรมวิชาการ ยังสรุปได้ว่า ครูไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร สาเหตุเพราะครูขาดการสนับสนุนทางด้านวิชาการและการนิเทศ (กรมวิชาการ, 2531) ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพปัญหาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าการดำเนินการนิเทศและติดตามผลการจัดการศึกษายังประสบปัญหาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ และยังไม่มียุทธศาสตร์ภาพเท่าที่ควร (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี, 2533) จึงน่าจะเป็นผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน

อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก

1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการใช้สื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้เข้าใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการส่งเสริมและสนับสนุนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สื่อในการเรียนการสอน อันจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยให้จัดตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เงิน และวัสดุต่าง ๆ เพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน อันเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูให้ความสนใจในการใช้สื่อการสอน และเกิดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการสอนมากขึ้น

1.4 ความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่ควรได้รับการปรับปรุงและส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น เพราะการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการสัมมนาเรื่องหลักสูตรประถมศึกษาของกรมวิชาการ ซึ่งให้ข้อสรุปว่าครูไม่เข้าใจเรื่องการวัดผลและประเมินผล สาเหตุเพราะหลักการและวิธีการค่อนข้างยุ่งยาก (กรมวิชาการ, 2531) ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี จึงควรจัดและส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่จากการศึกษาแผนพัฒนาการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ไม่มีแผนงานหรือโครงการด้านการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวัดผลและประเมินผลได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการหรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยของ สิริปราณี วาสูเทพรังสรรค์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลในรูปของการจัดตั้งคณะกรรมการสร้างเครื่องมือวัดผล และการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรดีพอ (สิริปราณี วาสูเทพรังสรรค์, 2532)

2. ความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา

2.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มทักษะ

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูตระหนักดีว่าการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนจะเป็นพื้นฐานให้การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ได้ผลดีไปด้วย ครูจึงมีความสนใจที่จะบูรณาการการสอนภาษาไทยในทุกกลุ่มประสบการณ์ เป็นผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก แต่จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 พบว่า ผลการประเมินกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) มีคุณภาพต่ำกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น และสูงกว่ากลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) เพียงเล็กน้อย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี, 2532) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรภาษาไทยมีเนื้อหามาก ซึ่งตรงกับผลการสัมมนาของกรมวิชาการซึ่งสรุปว่า เนื้อหาหลักสูตรภาษาไทยมีมาก และเวลาเรียนน้อย (กรมวิชาการ, 2531)

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ พบว่า ครูผู้สอนคณิตศาสตร์และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกำแพงระจิน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง จึงสามารถกล่าวได้ว่าครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี โดยเฉพาะครูผู้สอนคณิตศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอสำหรับการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่จากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ผลการประเมินกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) มีคุณภาพต่ำสุด ซึ่งไม่แตกต่างจากทุกปีที่ผ่านมา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี, 2532) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเหตุและปัจจัยคล้ายกับ

ผลการสัมมนาของกรมวิชาการที่พบว่า มีเวลาเรียนน้อยและเนื้อหาหนักเกินไป (กรมวิชาการ, 2531) ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งทางสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดให้มีโครงการค้นคว้าทดลองสื่อ การเรียนการสอนเรื่อง การใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกับสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 เพื่อให้ครูได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างจริงจังต่อไป (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี, 2532)

2.2 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลการ วิจัย พบว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์ และทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้ความ เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่ควรพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ส่วนสาเหตุที่ครูมีความรู้ความเข้าใจเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของเนื้อหาวิชาที่แตกต่างจาก วิชาอื่นตรงที่มีการบูรณาการกันในเนื้อหาที่ชัดเจนกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น และกระบวนการสอนที่มุ่ง เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจากผลการสัมมนาของกรมวิชาการสรุปได้ว่าครูไม่ เข้าใจวิธีการสอนที่เหมาะสม รวมทั้งไม่เข้าใจการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (กรมวิชาการ, 2531) และตรงกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้หาแนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอนโดยจัดงานค้นคว้าทดลองสื่อการเรียนการสอน โดยการใช้ทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ขึ้น

2.3 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าครูประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอื่น มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครู ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ น้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโครงสร้างของหลักสูตรซึ่งมีรายละเอียดถึง 5 วิชา ได้แก่ จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัย การจัดการเรียน การสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ครูเพียงคนเดียวสอนทุกหมวด ซึ่งครูไม่มีความถนัดพอจะสอน

ได้ทั้งหมด เป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่สมดุลกันในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหาร และครูยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนกลุ่มนี้ สอดคล้องกับผลการสัมมนาของกรมวิชาการ ซึ่งสรุปว่า ครูไม่ให้ความสำคัญต่อการสอนศิลปศึกษา ดนตรี - นาฏศิลป์ และพลศึกษาเท่าที่ควร (กรมวิชาการ, 2531)

2.4 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อเทียบกับผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัดตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 จนถึงปีการศึกษา 2532 ปรากฏว่า คุณภาพนักเรียนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูงเป็นที่น่าพอใจ แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ และกระบวนการทำงานที่เห็นได้ชัดเจน ครูจึงต้องพยายามทำความเข้าใจกระบวนการสอนและสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ประกอบกับทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จึงจัดให้มีการประกวดงานต่าง ๆ เช่น การแกะสลัก การประดิษฐ์กระทงใบตอง ซึ่งเน้นที่กระบวนการทำงานควบคู่ไปกับผลงาน ซึ่งมีผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรมากขึ้น

2.5 ความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์อื่นมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอค่ายบางระจันมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออื่นมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งกล่าวได้ว่าสภาพความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความพร้อมต่อการเลือกสอนภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งพบว่าโรงเรียนทั้ง 146 โรงเรียน เลือกจัดการเรียน

การสอนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการวิจัยของ สรรเสริญ สุวรรณ ที่ได้ศึกษา ความพร้อมของครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งการนำเสนอ แนวทางการนิเทศการสอนครูภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี (สรรเสริญ สุวรรณ. 2530) ซึ่งพบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับน้อย และด้านการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ประกอบกับ ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีตระหนักถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และผล การวิจัยดังกล่าวจึงได้จัดโครงการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ขึ้น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. 2532) เป็นผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจใน การจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี มีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาระดับความรู้ ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนทั้ง 2 ด้าน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพ ทางการสอนทั่วไป ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย โดยครูที่มี ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทำช้าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรี ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนเฉพาะวิชา พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดสำนัก งานการประถมศึกษาอำเภอทำช้าง มีความรู้ความเข้าใจด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยอยู่ ในระดับน้อย จึงสมควรที่ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีจะได้ดำเนินการพัฒนาให้ ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดังกล่าว มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นซึ่งจะ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น และสังกัดอื่นบ้าง
2. ควรมีการวิจัยเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพทางการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดอื่น ๆ
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะ ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย